

बागमती नगरपालिकाको

स्थानीय राजपत्र

बागमती नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ८

संख्या : २६

मिति : ०६ फाल्गुन २०८१ साल

भाग-१

बागमती नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कमैया, सर्लाही
मधेश प्रदेश नेपाल

बागमती नगरपालिकाको नगर सभाले निम्न लेखिए बमोजिमको - नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०८१) सर्वसाधारणहरुको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

संवत् २०८१ सालको कार्यविधि नं. २६

नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०८१

नगर सभाबाट पारित : २०८१/११/०५

प्रस्तावना:-

नेपालको संविधान २०७२ ले स्वास्थ्य सेवालाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। नागरिकको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपभोग गर्न पाउने अधिकारलाई वर्तमान संविधानले प्रत्याभुत गरेको छ। नेपाल सरकारले आ.व. २०६५/०६६ देखि लागु हुने गरि उच्च रहेको नवजात शिशु तथा मातृ मृत्यु दरलाई घटाउने उद्देश्यका साथ निशुल्क रूपमा प्रसूति सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ। मातृ तथा शिशु मृत्युदर घटाउनुको साथै उच्चतम मानसिक, शारिरिक वृद्धि गर्नको लागि सुरक्षित मातृत्व स्याहार गर्न अपरिहार्य भएकोले सुरक्षित मातृत्वको क्षेत्रमा सुनौलो हजार दिनका महिलाका लागि गर्न जरुरी भएकोले मातृ तथा शिशु मृत्युदर कम गर्ने, गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा वढाउन स्वास्थ्य आमा शिशु र बालबालिकाको स्वास्थ्यमा सुधार पुर्याई स्वस्थ समाज निर्माण गर्ने, साथै नेपालको संविधान बमोजिम अधाभूत स्वास्थ्य सेवा पाउने जनताको संबैधानिक अधिकार स्थापित गर्नको लागि समन्वयमा आधारित बागमती दिगोबिकास र समृद्धि हाम्रो अभियान भन्ने बागमती नगरपालिकाको अवधारणालाई सफल कार्यान्वयन गर्न नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०८१ बागमती नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको मिति २०८१/११/०५ गतेको नगर सभाको निर्णयानुसार पारित गरिएको छ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. यस कार्यविधिको नाम: १. नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०८१ रहेको छ यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अन्य अर्थ नलागेमा यस कार्यविधि:-
 - क) नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०८१ भन्नाले बागमती नगरपालिकाबाट महिला र बालबालिकाको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउनको लागि संचालन गरिएको कार्यविधिलाई सम्झनु पर्छ।
 - ख) लक्षित वर्ग भन्नाले बागमती नगरपालिकामा स्थायी ठेगाना भएको गर्भवति भए देखि सुत्केरी भएको ४५ दिन भित्रको आमा र बच्चा सम्झनु पर्छ।
 - ग) सूत्केरी स्याहार प्रोत्साहन पोषण भत्ता कार्यक्रम भन्नाले बागमती नगरपालिका भित्र स्थायी बसोबास भइ सूत्केरी भएका महिलालाई आमा र बच्चाको पोषण स्थितिमा स्वास्थ्य सुधार गर्नको लागि नगरपालिकाले ल्याएको महिला र बालबालिका कार्यक्रम हो।
 - घ) नगरपालिका भन्नाले बागमती नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ।
 - ङ) प्रोटोकल भन्नाले गर्भवति आमा र बच्चाहरूलाई स्वस्थ र स्वास्थ्य सेवा उपभोग गर्न तपसिल अनुसारको कार्यलाई सम्झनु पर्छ।

(अ) अनिवार्य रुपमा चार पटक गर्भवती जाँच गरेको हुनुपर्नेछ ।

(आ) टि.डी खोप लगाउनु पर्नेछ ।

(इ) आइरन चक्री गर्भवती सुरुभएको चार महिना देखि प्रसूति भएको ४५ दिन सम्म नियमितखानुपर्नेछ ।

(ई) बच्चा जन्मेको २४ घण्टा भित्र, ३ दिन, ७-१४ दिनमा र ४२ दिनमा स्वास्थ्य संस्थामा खोप क्लिनिकमा तथा गाँउघर क्लिनिकमा सूत्केरी र नवशिशुको जाँच गर्नु पर्नेछ ।

३. नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम ल्याउनुको मुख्य उद्देश्य: आमा र बच्चालाई

गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा दिनु, असल पारिवारिक वतावरणमा पोषणयुक्त खाद्यवस्तु उपभोग गर्नु, स्वस्थ खानेपानी, सरसफाइ, पोषण गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा उपभोग गर्नु, सुरक्षित प्रसूति सेवा लिनु, आमा र शिशुको मृत्युदरमा कमी ल्याउनु महिला र बालबालिका मैत्री सेवा विस्तार गर्नु निरोगी सुपोषित र स्वावलम्बी नागरिक निर्माण गर्नु जस्ता कार्यहरु यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य हो ।

परिच्छेद: २

कार्यान्वयन कार्यविधि

४. नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम आर्थिक वर्ष २०८१ / २०८२ देखि लागु हुनेछ ।
५. नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम बागमती नगरपालिकाको १-१२ वडामा एकैसाथ लागु हुनेछ
६. नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम प्राप्त गर्नलाई प्रत्येक गर्भवति आमाले प्रोटोकल अनुसार र नवजात शिशु र आमा सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि अनुसार नियम पुगेमा रकम उपलब्ध गराइनेछ । नियम पुरा नभए रकम उपलब्ध गराउन सकिने छैन ।
७. नगरपालिकाको स्रोतबाट प्रत्येक महिलालाई सूत्केरी स्याहार प्रोत्साहन रकम बापत छोरा पाउनेलाई रु ३०००/- (तिन हजार) र छोरी पाउनेलाई रु ५०००/- (पाच हजार) उपलब्ध गराइनेछ -protocol अनुसार ८ पटक गर्भजाँचमा गरेको हुनु पर्ने ।
सूत्केरी स्याहार प्रोत्साहन रकम प्राप्त गर्न बागमती नगरपालिका अन्तर्गत रहेको बर्थीङ्ग सेन्टरमा सुत्केरी गराए बापत मात्र प्राप्त गर्न सकिनेछ । यदि उक्त बर्थीङ्ग सेन्टर सुत्केरी नगराएमा अन्यत्र लानु पर्ने स्थिति रहेमा सो बर्थीङ्ग सेन्टरबाट रेफर पुर्जा लिएर जानु वा सुचिकृत स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराएमा यो सेवा उपलब्ध गराइने छ ।
८. सो रकम प्राप्त गर्नका लागि प्रोटोकल अनुसार गर्भजाँच, बर्थीङ्ग सेन्टरबाट प्रसूति सेवा लिएको, सूत्केरी भएको २४ घण्टा भित्र, ३ दिन, ७-१४ दिनमा र ४२ दिनमा उत्तर प्रसूति सेवा लिएको र बच्चा जन्मेको ३५ दिन भित्रमा जन्म दर्ता गराएको हुनुपर्ने छ । बच्चालाई खोप लगाएको खोपकार्ड पेश गरेको हुनु पर्नेछ ।
९. माथि (८ न.मा) जे सुकै लेखेको भए ता पनि स्थायी बसोबास भएको प्रमाण (नागरिकताको प्रमाण पत्र वा विवाह दर्ता वा वडाको सिफारिस वा अन्य प्रमाण) र प्रोटोकल अनुसार गर्भजाँच, बर्थीङ्ग सेन्टरमा प्रसूति र पि.एन.सि गरेको भएमा पनि उक्त रकम पाउने छ ।

खण्ड : ८, संख्या : २६, बागमती न.पा. स्थानीय राजपत्र भाग-१, प्रकाशित मिति : ०६, फाल्गुन २०८१ साल

१०. प्रसूति सेवा स्वास्थ्य संस्थाबाट लिदा बच्चा पहिलै पेट भित्र मरेको वा जन्मीसके पछि मरेमा उक्त भत्ता उपलब्ध गराउनबाट बन्चित गरिने छैन ।

११. प्रसूति सेवा सूचिकृत संस्थाबाट सेवा लिइ आमाको मृत्यु भएमा सूत्केरी स्याहार प्रोत्साहन भत्ताको पालनपोषण गर्ने व्यक्तिलाईसमेत प्रदान गरिनेछ ।

१२. सामाजिक आर्थिक भौगोलिक रुपमा टाढा भइ स्वास्थ्य चेतनाको अभाव अर्थात जानकारी नभइ स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाँडा र सामाजिक रुपमा बिभेदमा पारिएका महिलाहरुले घरैमा प्रसूति भएमा प्रसूति जाँच, बच्चालाई खोप र ३५ दिन भित्रमा बच्चाको जन्मदर्ता बागमती नगरपालिको स्थायी बासिन्दा भए पनि प्रसूति स्याहार प्रोत्साहन भत्ता पाउने छैन ।

१३. घरमा सुत्केरी भएमा वा गरएमा यो सेवा सुबिधाबाट बन्चित गराईने छ ।

१४. यदि अकाष्मात घरैमा सुत्केरी भएमा तुरुन्तै प्रसूती केन्द्रमा लागेमा यो सेवा सुबिधाबाट बन्चित गरिने छैन (१ घण्टा भित्र) ।

बिबिध : यस कार्यविधिमा थप प्रष्ट गर्नु पर्ने अवस्थामा कार्यपालिकाले गर्न सकिने छ ।

प्रमाणीकरण मिति : २०८१/११/५

आज्ञाले
श्री प्रतीत भण्डारी
नि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत